

δοθώ άμέσως. Και γι' αυτό του είπα :

- Τι θά πη αυτό ; Άρίστε με νά περάσω...
- Ο άνθρωπος όμως στάθηκε μπροστά μου, άκούμησε τη ράχη του στην έξωπορτα, άνοιξε και τ'ά δύο του χέρια, και είπε πάλι με έπιτακτική φωνή :
- Όχι !
- Και σέ λίγο προσέθεσε.
- Δέν βγαίνουν έξω με τέτοιοι καιροί !
- Άνοιξε τότε την πόρτα και μουπε :
- Δέστε και σεις...

Είχε δίκιο... Αύτην την ώρα ή θύελλα έμείνετο... Θάτανε τρέλα νά βγη κανείς έξω μ' αυτόν τον καιρό...

Τό χιόνι έλεφετε βαρύ και πυκνό, τό κρύο έτσουζε, κι' ό άέρας φύσαγε.

Αύτη τη στιγμή ή γυναίκα του άνδρώπου με τη γενειάδα φάνηκε στην άκρη του διαδρόμου. Την είδα νά πηγαίνει προς τό μέρος που βρισκόταν ή σάλα και την άκουσα ν' άνεβαίνει βιαστικά άπάνω. Άμέσως σγεδόν κατέρηξε πάλι κάτω και κάτω πήγε και ψιθύρισε στ' αύτι του άνδρός της.

Αυτός μ' έκτύπηζε τότε καλά-καλά, μ' έναν τρόπο παράξενο... Έγώ τον ήβλεπα σάν αστιγμένο... Έτοιμαζόμουνο πάλι νά του πω πώς ήταν άπόλυτος άνάγκη νά φύγω, αλλά προτού μιλήσω, ό άνδρώπος με τη γενειάδα χαμογέλασε και μουπε :

- Ξέρω τι έχετε... Είδατε τό χέρι και φριβήθηκατε... Ά, μ'ά δέν έπρεπε νά περαχτήτε τόσο... Ξέρετε, είν' ό πατέρας μου... Δέν είσαστ' όμως άπ' αυτά τ'ά μέρη και δέν ξέρετε τίς συνήθειες του τόπου μας...

Πρέπει λοιπόν νά μάθετε πώς όταν στον τόπο μας πεθάνη κανένας τό χειμώνα δέν τον θάβουμε άμέσως γιατί δέν μπορούμε. Τό χιόνι βλέπετε δέν μ'ας άφίνει. Με τό χιόνι, είν' άδύνατο νά σιάψη κανείς γιά τάφο. Έπειτα είνε και δύσκολο νάβρη κανείς ένα λείψανο και νά τό πάη άπ' τό σπίτι στην εκκλησιά και στό κοιμητήριο, μ' αυτό τό χιόνι. Γι' αυτό λοιπόν συνειθίζουμε ν' άφίνουμε τό νεκρό στη σκεπή. Κάνει κρύο πολύ έκει άπάνω, και τό χιόνι διατηρεί τ'ά πτώματα. Μόλις λιώνουνε τ'ά χιόνια κι' έρθη ή άνοιξη, τους πέρνουμε και τους θάβουμε...

Η κάμαρα που σ'άς δάσαμε, άπάνω στην σοφίτα, ήταν ή κάμαρα του πατέρα μου. Είν' ή καλύτερή μας κάμαρα... Ο πατέρας πέθανε έδω κι' ένα μήνα και τον βάλανε στη σκεπή... Σεις άνοίξατε φαίνεται τό παράθυρο, και μ' αυτό πρῶτα τ'ά χιόνια πουτανε μπροστά και κάνετε τό λείψανο νά γλιστρήση... Κι' έτυχε τό χέρι του νά μη μέσασ... Θά τρομάξατε πολύ... Μ'ας συγχωρείτε, δέ λέγαμε ποτέ πώς θά σ'άς τύγαινε τέτοιο πράγμα... Στά μέρη μας όμως, ό κόσμος έχει την ίδεια πώς δέν πρέπει ποτέ νά κοιμηθη στην κάμαρα που πέθανε ένας άνθρωπος, άλλος άνθρωπος του σπιτιού, προτού κοιμηθη στην κάμαρα αύτη ένας ξένος.

Γι' αυτό δέν πήγαμε νά κοιμηθη κανένας μας στην κάμαρα αύτη, και την είχαμε, άπ' την ήμερα που πέθανε ό πατέρας μου, κλεισμένη. Και γι' αυτό βάλανε σ'ας νά κοιμηθήτε έκει... Τώρα όμως... θέλετε νά σ'ας στράσουμε νά κοιμηθήτε έδω ; Έγώ όμως, ήτυχος πάλι, δέν τους έβλαβα σέ τέτοιον κόπο... Πήγα πάλι άπάνω και κοιμήθηκα θανάσιμα ως τό πρωί.

Διασκευή Στκθ.

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΤΟΥ ΣΑΧΟΥ

Θέλετε νά μάθετε τους τίτλους του Σάχου της Περσίας ; Ακούσθε : «Υψηλός και ισχυρός, άστρο την κεφαλήν του όποιου σκεπάζει ό Ήλιος, άστρο άνωτερο άπ' όλα τ' άλλα άστρα, άστρο όλόφωτο, κύβιος των όρεων—και των όράων,—του Κανζάσου και του Ταύρου, των τεσσάρων ποταμών Ευφράτου, Τίγρου, Αράξου και Ίνδου, ό όποιος πηγάζουνο άπό τό δάκρυά του, έντιμος άπόγονος άπ' τον πατέρα του καταγόμενος, καθέφτης άρετής, θάλασσα άγάπης, λίμνη άγαθότητος, όδον εύγενείας, μενεξές ποιότητος και...μοσχοζάρυδο παρηγορίας άπ' !»

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Είνε πολύ εύκολο άλήθεια νά πείση κανείς μιά γυναίκα ότι την αγαπά, μ'ά δέν είνε δύσκολο εύκολό νά ζη κανείς σέ όλη τη ζωή του με την άγάπη της.

Η γυναίκα πρέπει άσφαλώς νά έπλάσθητε τελευταία άπ' τό Θεό, γιατί ή δημιουργία της άπαιτούσε ήσυχία και πολύ σέψη...

Ο έρως είνε εύτυχία, είνε όμορφιά, και γι' αυτό δέν μπορεί νά διαρκέση.

Η γυναίκα που αγαπά έναν άνδρα, όταν περάσουν τό χρόνια, δέν αγαπά πιά αυτόν, αλλά τό έρωτικό της παρελθόν.

ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ

Τι τραβούσαν οι Γάλλοι στό Μεσαίωνα. — Φόρος επί του πάχους ! — Πώς κυνηγούσε ένας ψευδάρχης. — Το δικαίωμα της καταστροφής. — Η «Πολυθρόνα του Δαγοβέρτη». — Ο καυγας γιά... τ'ά βώδια ! — Η βατραχομαχία των Παρισίων. — Και ή άστραπή της Γαλλικής Έπαναστάσεως.

Άν υπάρχουν ακόμη άνθρωποι παραπονούμενοι ότι καταπιέζεται ή άτομη ήλευθερία, άς διαβάσουν παρακάτω τι τραβούσαν άλλοτε οι Γάλλοι από τους λεγομένους «χωροδεσπότες» τον, κατά την φεουδαρχικήν εποχήν :

Στά χρόνια της πρώτης δυναστείας τό νά είνε κανείς εύτοφής—έθεορείτο λόγος γιά έξουσιοστή φορολογία — προς όφελος των εύγενών, έννοείται. Κάθε πολίτης που υπερέβαινε τό άνάλογο πάχος έπλήρωνε φόρο, ό όποιος έμεγάλωνε ή έμείζωνε άνάλογος των διαστάσεων του φορολογουμένου. Κοιλιά και προγούλι μόνο στους άρχοντες έπετρέπετο !...

Τό δικαίωμα του κτηνιού άνήκε άποκλειστικώς στους φεουδάρχες. Άλοίμονο σέ κείνον που θά τον έπιαναν νά κτηνιάη. Ένας από τους άρχοντας τη Βανδέας έννοούσε νά γυρίση πάντοτε φορτωμένος κτηνιά. Μιά μέρα λοιπόν που τ'ά πράγματα δέν τό έπληγαν καλά και έγύριζε θυμωμένος, είδε στά χωράδια του παλατιού του έναν έργάτη που καταγίνεταν σέ επιδιορθώσεις «Άς ρίξουμε και τη τελευταία τουφεκιά μας !» είπε. Και σκοπεύσας, έροίξε κάτω νεκρό τό δυστυχισμένο έργάτη.

Έκτός των άγγαρειών, στίς όποιες ήταν ύποχρεωμένοι οι χωρικοί, έπείθαναν και τό έξής : «Όταν ό Κύριος δέν ήταν ευχαριστημένος από τους ύπηκόους του, ή κάποτε και χάριν άλλης διασπείσεως, άφηνε λυτά τ' άλόγα του και τ'ά πολυάριθμα κτηνηγτικά του σκυλιά μέσα στό καλλιεργημένο χωράφι του φοροού χωρικού και σέ λίγη ώρα του τό κάνουν γής Μαδιάμ. Τά δικαίωμα τούτο έκκαλειτο «ντρονά ντέ ραβά» δηλ. τό «δικαίωμα της καταστροφής !...»

Άπειράριθμοι ήταν οι έτήσιοι φόροι. Μερικοί δέ έξ αυτών και κωμικοί π. χ. Έπί Καρόλου του Παλαζού ό ύποτελής ήταν ύποχρεωμένος σέ κάθε έπίσκεψη εύγενούς νά δίνουνο μ'ά νταμιζάνα κρασί, ένα γουρουνόπουλο, δύο κόττες, δέκα αυγά και χορτάρι γιά τ' άλόγα του. Οι Βασιλείς της πρώτης δυναστείας δεχόντουσαν τ'ά δώρα αυτά — δηλοτικά της πίστωσης των ύπηκόων των — ξαλλομένοι σέ μ'ά όλόκληρη πολυθρόνα, την όποιαν και σήμερα μπορεί νά ιδη κανείς στη Βασιλική Βιβλιοθήκη των Παρισίων. Έχει την έπιγραφή : «Η πολυθρόνα του Δαγοβέρτη».

Δουλικώτερος όμως ήταν ό άκόλουθος φόρος. Οι χωροδεσπότες της κομοπόλεως Μανί, κοντά στό Ποντάκι, υπερχείοναν τίς γυναίκες του διαμερισμάτος αυτού νά περιφέρονται κάθε νύχτα γύρω από τους πρόγους τους, όσες φορές έμάθαιναν ότι ή τάδε πουργοδέσποινα ήταν σέ... ένδιαφέρουσα κατάστασι ! Η ύποχρέωσις αύτη ήταν ζαταναγκαστική ως τό τέλος του 11ου αιώνου.

Στην ίδια έπαρχία ένας χωροδεσπότης ύποχρέωνε τους ύπηκόους του νά έρχονται μ'ά φορά τό χρόνο και νά του παρουσιάζουν τ'ά μάγουλά του. Τότε ό άρχοντας έδινε ένα χαστούκι ή μ'ά μυτιά ή τραβούσε τ' αυτιά τους, άναλόγως του κειού που θά είχε !

Αί ύποτελείς του χωροδεσπότης της έπαρχίας Μπιντελοτύ Βρετανίας ήταν ύποχρεωμένοι την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πεντηκοστής νά γονατίζουν μπροστά στον Κύριο τους και νά του κόβουν τ'ά νύχια των ποδιών του. Μπορούσαν όμως ν' άλλαλαγουν άπό την ύποχρέωσι αύτη άν έπρόσφεραν δύο καλοθρεμμένους γάλους γιά τίς γιορτές των Χριστουγέννων ή ένα καλάθι δροσερά σταφύλια και ένα χρυσό φαλλίδι την Πεντηκοστή. «Όλα αυτά ως δείγματα σεβασμού !

Κατά τον 14ον αιώνα ό άρχοντας της Λαζέκ, στην Πικαρδιά υπεχρέωνε τίς γυναίκες των ύπηκόων του νά κρατούν τ'ά πόδια της γυναίκας του, κατά την ήμεραν των γάμων του. Μπορούσαν όμως ν' άποφύγουν την ύποχρέωσι αύτη, άν οι άντρες τους έδέχοντο νά δαθθουν από τίς γυναίκες τους στην αλλη του Πήγου της Λαζέκ, κατά τό διάστημα της πρώτης ώρας, την όποιαν περνούσε ό πουργοδεσπότης την πρώτη μέρα των γάμων του στό δωματίο του με την πουργοδεσποίνα του !

Ο μέγας Άρχων του δουκάτου της Ροάν άπαιτούσε από τους ύπηκόους του μικρά πράγματα. Νά του φέρνουν κάθε χρόνο τρία αυγά και τρεις πεντάρες. Αυτά όμως έπρεπε νά προσφερθούν έπάνω σέ άγμα συρόμενο από έξη βώδια, τ'ά όποια κρατούσε έπίσης. Ο καυγας λοιπόν ήταν γιά τ'ά... βώδια !

Στη Βρετανία, οι κατοκούντες στη λίμνη Γκρανλιέ και έννοικιάζοντες τό δικαίωμα του ψαρεύματος ήταν ύποχρεωμένοι νά χρεώσουν μπροστά στον Άρχοντά τους χορδ που νά μιν έξη χροσεθη άλλοτε, νά τραγουδούν στίχους κωμικούς γιά τιμή του σέ μουσική που νά μιν την είχε άκούσει άλλοτε ! Ο Άρχοντας αυτός ήθελε, βέβαια, νά ένθαρρύνη τίς όρατες τέχνες !

Αυτά τραβούσαν οι Γάλλοι. Οι έξουτελισμοί όμως αυτοί και τ' άλλα βάσανα έφεραν τη φοβερή άστραπή της 14ης Ιουλίου 1789. Η Γαλλική Έπαναστάσις, άρχίζοντας άπό την καρατομία του Λουδοβίκου 14ου, άπήλλαξε τη χώρα από άρχοντας, εύγενείς και χωροδεσπότες που άτιμάζανε τον άνθρωπισμό, και έγάμισε την ήλευθερία στους Γάλλους.